” حەڵاڵ و حەرام ” لەتەرازوی لیژنەی فەتوادا !…عەبدوڵا ساڵح

دەگێڕنەوە پیاوێك دەچێتە لای مەلا نەسرەدین کە بەمەلای مەشهور ناوی دەرکردوە و دەڵێ :

- مامۆستا مانگاکەی جەنابت لەو شاخە قۆچێکی داوە لە مانگاکەی من و هەڵیداوەتە خوارێ لە شاخەکە ومردوە ، تکایە بۆم سەیرکە بزانە شەرع لەوبارەوە دەفەرموێ چی و دەبێ چۆن و کێ قەرەبووم بکاتەوە کە من لەماڵی دنیا ئەو تاقە مانگایەم هەبووە و ئەویشم لەدەستداوە ؟
- جا کاکی خۆم ئەوە شەرع ومەرعی بۆچیە مانگای من قۆچی لەمانگای تۆ دابێ لەو شاخە و کوشتبێتی نە تاوانی منە ونە تاونی تۆ، شەرع قسەیەکی نیە لەوبارەوە جگە لەوەی دوعات بۆ بکەم خوا پاداشتت بداتەوە.
- مامۆستا گیان تکایە لێم مەگرە لەڕاستیدا کارەکە پێچەوانەیە مانگاکەی من ئەوەی تۆی خستۆتە خوارەوە و کوشتویەتی .
- چی چی چی .. ئادەی ئەو ئیبن وحەجەرەم بۆ بێنن ئاخۆ لەو بارەوە شەرع دەفەرموێ چی !!

دەسەڵاتی سیاسی لەکوردستان، کە حزبە قەومیەکان قۆرخیان کردوەو کۆمەڵێك سێکتەریان بەدەوریدا هەڵچنیوە ، هەر لە پەرلەمان وداواکاری گشتیەوە بیگرە تا دەگاتە پلەکانی خوارتر، بەمەبەستی پایەداربوون و شەرعیەتدان بەو دەسەڵاتەکەیان بە بڕیارەکانی، لیژنەی باڵای فەتواش یەکێکە لەو سێکتەرانە کە ئەویش وەك هەموو سێکتەرەکانی تر، دەزگایەکە لەخزمەت پاکانەو پشتگیری سیاسەتەکانیان، بەڵام ئەوەی لیژنەی فەتوا لەوانی تر جیا دەکاتەوە فریواندن وخۆڵکردنە چاوی خەڵکە و یاریکردنە بە کەرەستەیەکی بەردەستیان کە ناوی” شەرعە” و هەڵقوڵاوی ڕێڕەوێکی ئاینی دیاریکراوە کە بەشێکی بەرچاو لە خەڵك پەیڕەوی دەکەن، ئیتر چەندە ئەم خەڵکە لەو ڕێبازە گەیشتون یان نا ، ئەوە باسێکی کەیەو مەبەستی ئەم نووسینە نیە .

بەگوێرەی هەمان لۆژیکی مەلا نەسرەدین، لیژنەی باڵای فەتوا لەکوردستان کارەکانی ئەنجامدەدا و هەرچی زەرەری هەبێ بۆ ” پەزەکان ” ، مەبەست دەسەڵاتە ،لای ئەوان ” حەرامە ” وبقەیە و

بەقازانجیشیان بۆ " حەڵاڵە " وەك گەزۆ ومازوو دەخورێ ، دیارە نابێ ئەوەشمان بیرچێ کە نانی ئەم لیژنەیەش لەم بۆنە و بەردەێ و سات و سەودایە دایە .
دوا فەتوای ئەم لیژنەیە کە بەبیانوی ڕێگای ڕاست پیشاندان و دوورخستنەوەی خەڵك لە خواردنی "ماڵی حەرام" ، وەك خۆیان بانگەوازی بۆ دەکەن ، لەم ماوەی دوایدا فەتوایەکی داوەێ کە گوایە بندیوار ودوو موچەیی حەرامە، واتا ئەوەی بکەوێتە ناو ئەم جوغزەوە مانای وایە دەکەوێتە بەر" غەزەبی خوا لە ڕۆژی قیامەتدا " چونکە پارەی حەرامی خواردوە !

با وازلەوە باسە بێنین کە بندیوار ودوو موچەیی بەرهەمی کام بار ودۆخ وئاکامی کام سیاسەتەن و ئەوان بەشێکی کەمن لەو گەندەڵیە زۆرەی ڕۆژانە بەبەر چاوی خەڵکەوە دەکرێ، هەروەها واز لەوەش بێنین کە بۆچی چەند ساڵە ئەم لیژنەی فەتوایە لە ئاقار ئەم دیاردەیەدا قڕوقپ و بێدەنگە وتازەێ لە"خەوی غەفڵەت" خەبەری بۆتەوە و ئەم حەرام خۆریەی بەرچاوکەوتوە !

ئەگەر " حەرامەکانی" لیژنەی فەتوا دوو موچەیی و بندیوارە ، ئەی دەکرێ پێمان بڵێن "حەڵاڵەکانیان " کامانەن !؟
دەکرێ ئەم لیژنەی فەتوایە بۆ ئێمەی ڕوون کاتەوێ ئاخۆ لەبەرامبەر هەندێك دیاردەدا بۆ چاویان نوقاندوەو زمانیان لاڵە و لە بەرامبەر هەندێکیانیش زمانیان ئەوەندە تیژە ملی گا دەپەڕێنێ !؟ مەگەر نابینن چۆن سەروەت وسامانی ئەم کۆمەڵگایە بەتاڵاندەبرێ، نازانن کە داهاتی مانگانەی تەنیا یەك خاڵی گومرگ، بەتایبەت لەدەروازە نێودەوڵەتیەکاندا، بەئەندازەی موچەی ساڵانێکی ئەوبندیوارانە ودوو مووچەیانەیە کە دروستکراوی دەستی خۆیانن ، مەگەر ئەم دزی وتاڵان وبڕۆیە، ئەو پارە هەڵوشینە، ئەو کرێکار وزوحمەتکێشانەی بەزۆر برسیکراون ونانی سەر سفرەی ماڵەکانیشیان پێڕەوا نابینن، دیمەنی ئەو منداڵە عەلاگە فرۆشانەێ، ئەوپیرەپیاوانەی بۆ نانێك هاتونەتە سەرجادە، ئەو فەرمانبەرانەی هەر جارە بەبیانویەك موچەکانیان دەبڕن و ئەگەر دەمیش بکەنەوە وەبەر شەق دەدرێن، ئەو گەنجە بێکارانەی ڕژاونەتە سەر جادەکان لەبێکاریدا پەنا بۆ زۆر کاری نەخوازراو دەبەن، ، ئەو ژنانەی ڕۆژانە لەژێر سایەی هەر ئەو " شەرعە " ی ئەواندا بەبیانوی " شەرەفپارێزی " ڕەشەکوژ وسپیکوژ دەکرێن ، ئەو ڕۆژنامەنوسانەی لەسەر وتارێك تیرۆر دەکرێن و هەزاران دیمەنی تر، ئەوانەی سەد مووچە وهەزار مووچە وەردەگرن کامانەن …؟ ئەمانە هەموویان بە تەرازوی لیژنەی فەتوا " حەڵاڵن "

چونکە دەسەات دەیانکا و بەرهەمی سیاسەتی ئەوانە . ئەمە نەك لەنگی ئەم تەرازوە نیشاندەدا، بەکو ئاشکرای دەکا کە تەرازوەکە خی یەکتایە!! بەام لمە ناکرن چونکە ئەو ” شەرعە ” ی ئەوان دەستی ب دەبەن کارکی بەسەر ئەم بمافی وئازارەوە نیە و بگرە گاشی ب خشدەکا . ئەگەر بندیوار هەب لەم ووتە ئەوا لە یزی پشەوە ئەندامانی ئەم لیژنەی فەتوایەن ، نە ئیش ونەکار تەنیا دانراون ب فەتوا دان دژی خەك و لەبەرژەوەندی دەسەات !

لە استیدا دەبووئەم لیژنەی فەتوایە بەدەرکردنی فەتواکەی چەند مانگ لەمەو پشیان لەمە کرنا، کاتك بانگەوازی خەکیان کرد ب چونە مزگەوت وفەتوایاندا کە هەرچی لەو گایەدا، واتە چونە مزگەوت، بەکرنا بمر “شەهیدە “، بەام ئەوەندەی نەبرد فەتواکەیان وەك بقی سەرئاو بەهەوادا چوو، هەر ئەو دەسەاتەش کە ئەوان تەپی ب لدەدەن ئەم فەتوایەی پ قووتدانەوە و ماهیەتی ئەوانی دەرخست کە جگە لە گولەمست هیچی تر نین، بەام بەلای ئەوانەوە وەك بەرد لەبەرد نەترازاب وابوو بیە دووبارە دەرگای فەتوایان خستەوە سەر پشت وئەم ” شەکرەیان شکاند “!

دەبوو دوای ئەم فەتوای کرنایە ، ئەگەر ئەندامانی ئەم لیژنەیە دەربەستی کەسایەتی خیان بونایە ، وازیان لەم پیشەیەولەم فەتواو فەتواکاریە هنابا و وبەدوای کارکدا گەابان کە ژیانی خیان ومال ومندایان دابین بکا و نانی ” حەای ” بەدواوە ب .

کارنامەی لیژنەی فەتوا لە ماوەی 29 سا حوکمانی دەسەاتی ئەحزابی ناسیونالستی کورد ، کارنامەیەکی ” ەشە ” ئەوان وخەتیبی بەشك لە مزگەوتەکان بەبەردەوامی هەەشە و فەتوای تەمب کردن وکوشتنیان ب هەسوااوانی چەپ وکمنیست ، ب چالاکوانان لەمەیدانی بەرگری لە مافەکانی ژنان و ب خەکی ئازیدیخواز دەرکردوە و بەبەرچاوی ئەم دەسەاتەوە بەشك لەو تاوانانە جبەجکراون. تیرری هەردووك هاوی کمنیست (شاپور عەبدولقادر وقابیل عادل) لە ناو جەرگەی شاری هەولر رژی 18 / 4 / 1988 نمونەیەکی دیاری ئەم جرە تاوانانەن کە بەرهەمی فەتوای ئەم مەلایانە بووە.

بەدرژایی مژووی بەشەریەت ، ئایین ، بەهەموو ربازەکانیەوە ، داردەستی زامان بووە ، لە چاخەکانی ناوەاستدا کەنیسە لە ئەوروپا نەك تەنیا پشتیوانی لە چەوساندنەوەی بەردەکان کردوە لە لایەن فیئوداەکانەوە، بەکو یەکك بووە لەدامەزراوەکانی سیستمی فیئودای و پیاوانی ئایینی شەریك وبرابەشی فیئوداەکان بوون . سەرەتا بە سیاسەتی خکردنە چاوی خەك دەست پدەکەن تا ئەو کاتەی بیان چوبتە سەر، وئەگەر نا، ئایین ، لە گای پیاوانی

ئاینیەوە، دەبێتە کوتەکی دەستیان بۆ سەرکوت و داپڵۆسین، لەهەمانکاتیشدا دوا سەنگەریان دەبێ بۆ خۆحەشاردان وخۆپاراستن لەبەرامبەر ناڕەزایەتی و ڕق و توڕەیی خەڵکدا ، نمونەی ئەم جۆرە کردەوانە لە مێژوودا کەم نین ، لەوانە ، دەورو نەخشی ئەو پیاوە ئایینیانەی لە پاکتاوکردنی ئەرمەنیەکاندا بەدەستی دەوڵەتی عوسمانی لەساڵی 1915 بینیان ، پەنا بردنی هیتلەر بۆئاین لەجەنگی جیهانی دووەمدا کاتێك لەناو ئاپورایەك لەهەوادارانیدا ئینجیلی گرت بەدەستەوە ووتی : لەخوا دەپاڕێمەوە ئەوکارەمان لێ پیروزکا وبەهێزمان کا بۆ ئەنجامدانی ! وسەدامیش لەدوا ڕۆژەکانی دەسەڵاتیدا کاتێك “الحملة الإيمانية ” ی ڕاگەیاند وسەری هەزاران ژنی بێتاوانی بەسەردەرگای ماڵەکانیانەوە هەڵواسی و لەبەرکردنی قورئانی کردە مەرج بۆ ئازادکردنی زیندانیەکانی، نوێترینیشیان دوناڵد ترامپ کاتێك بەڕبەر چاوی کامێرای ڕاگەیاندکاران ئینجیلی گرتەدەست وپەیمانی دا دژی دوژمنانی خوا بجەنگێ.

2020 / 6 / 30